

N:o 88.

Af herr **G. Jansson** i Krakerud m. fl., *om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om successiv indragning till statsverket af bränvinsförsäljningsmedlen m. m.*

Lagstiftningen angående försäljning af bränvin och dermed jemförliga spirituösa drycker har ända sedan husbehofsbränningen afskaffades ansetts böra gå i sådan rigtning, att dessa dryckers bruk genom densamma så mycket som möjligt inskränkes. Man har bemödat sig att göra bränvinet svåråtkomligt och att undanrödja frestelsen för den enskilde att ockra på superiet. I sådant syfte var det som det så kallade göteborgssystemet med dess bolagshandel infördes, hvarigenom innehafvare af rättighet till bränvinsförsäljning förbindas att afstå all egentlig vinst på denna handtering, hvilken vinst deremot, tillika med de stadgade försäljningsafgifterna, tillfalla kommunerna, landstingen och hushållningssällskapen. Att kommunerna i synnerhet erhållit sådan förmån, grundar sig uppenbarligen derpå, att, då det omåttliga bruket af spirituosa försvagar och i många fall fullständigt förderfvar sina offers arbetsduglighet och välstånd, detta nödvändigtvis förorsakar samhället många utgifter för fattig- och sjukvård m. m., hvilka utgifter visst icke skulle ställa sig så höga, som nu är händelsen, i fall nykterheten allmänt iakttoges.

Som det emellertid ligger i kommunernas hand att bestämma antalet försäljningsrättigheter, hvar inom sitt område, utsättas de lätt för frestelsen att genom upplåtande af ett större antal sådana rättigheter bereda sig en ökad inkomst. Då denna inkomst visst icke är obetydlig — den uppgår ju särskildt för Stockholm till omkring en och en half million kronor år-

ligen — så spelar den i de flesta fall en mycket stor roll. Förlusten i såväl moraliskt som ekonomiskt afseende faller deremot ej så tydligt och omedelbart i ögonen.

Undertecknade äro lifligt öfvertygade derom, att de inkomster, kommunen erhåller genom bränvinsförsäljning, mer än uppvägas af den skada, superiet vållar, och de ökade utgifter, som deraf föranledas. Vidtoges därför sådan anordning, att de, som bestämma antalet försäljningsrättigheter inom ett visst område, icke frestades att taga hänsyn till den möjliga vinsten, utan, som tillbörligt vore, endast såge omsorgen om sedlighetens främjande till godo, skulle säkert bättre resultat ur nykterhetens synpunkt uppnås. Antalen försäljningsställen i städerna skulle för framtiden blifva betydligt förminskade, såsom man kan finna bland annat af den omständigheten, att, sedan landskommunerna *icke* hafva direkt inkomst af bränvinsförsäljningen, de allt mer och mer motsätta sig sådan försäljning inom sina områden.

Enligt vår åsigt vore det därför lämpligt, att de nu stadgade försäljningsafgifterna, äfvensom vinstmedlen, inginge med hela sitt belopp till statsverket. Deras användning skulle då komma att bestämmas af Riksdagen, och möjligen kunde då något dermed göras till ett skyndsammare förverkligande af önskemålet att bereda ålderdomsunderstöd åt arbetare, hvilket i sin mån skulle minska utgifterna för en fattigvård, som mångstädes är för kommunerna mycket betungande.

Vid de tillfällen, då denna fråga förevarit inom Riksdagen, har den rönt stora sympatier särdeles inom Andra Kammaren. Att den deremot inom Första Kammaren icke vunnit samma tillslutning torde i någon mån berott på att nödig utredning saknats. Den hufvudsakligaste invändningen mot bränvinsförsäljningsmedlens indragning till statsverket torde varit, att derigenom så viktiga institutioner som landstingen och hushållningssällskapen skulle beröfvas en betydlig inkomst och derigenom sättas i svårighet att ordna verksamheten inom sina områden. Vi anse att denna olägenhet skulle kunna inskränkas, derest frågan underställdes Kongl. Maj:t, som vid utredning derom kunde taga hänsyn till dels om någon lämplig ersättning kunde lemnas till landsting, hushållningssällskap och städer, som ej deltaga i landsting, och dels på hvad sätt indragningen bäst kan verkställas.

Med anledning deraf, och då frågan knappt lär vinna en tillfredsställande lösning utan att undergå en genom Kongl. Maj:ts försorg företagen allsidig utredning, så få vi vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes fortast möjligt låta verkställa utredning, huruvida och på hvilka villkor sådan ändring i § 22 af gällande bränvinsförsäljningsförfordning må införas, att de afgifter, som inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin äfvensom all nettovinst på rörelsen successivt under viss begränsad tid indrages till statsverket, samt för Riksdagen framlägga det förslag derom, hvartill utredningen föranleder.

Om remiss till bevillningsutskottet anhålles.

Stockholm den 27 januari 1897.

G. Jansson.

<i>F. Barnekow.</i>	<i>J. Andersson, Lysvik.</i>	<i>A. H. Göthberg.</i>
<i>Erik Andersson, Upsala.</i>	<i>O. Anderson, Hasselbol.</i>	<i>J. A. Lundström.</i>
<i>Halvar Eriksson.</i>	<i>Per Olsson i Åsak.</i>	<i>A. Hansson i Solberga.</i>
<i>Hj. Sjövall.</i>	<i>Anders Olsson från Ornakärr.</i>	<i>Karl Hultkrantz.</i>
<i>B. P. Ersson.</i>	<i>Nils Nilsson, Skärhus.</i>	<i>Joh. Sjöberg.</i>
<i>J. W. Bengtsson.</i>	<i>Carl Johansson.</i>	<i>Gustaf Bäckgren.</i>
<i>J. P. Zakrisson.</i>	<i>L. P. Mallmin.</i>	<i>Emil Olsson.</i>
<i>A. P. Gustafsson.</i>	<i>A. W. Styrlander.</i>	<i>A. F. Broström.</i>

<i>J. Nordin.</i>	<i>A. Thylander.</i>	<i>A. G. Jönsson.</i>
<i>J. G. Haxén.</i>	<i>Rob. Petersson.</i>	<i>Johan Ericsson.</i>
<i>D. Persson.</i>	<i>L. J. Jansson.</i>	<i>P. Norberg.</i>
<i>E. Norman.</i>	<i>Ollas A. Ericsson.</i>	<i>A. Walter.</i>
<i>K. E. Holmgren.</i>	<i>Folke Andersson.</i>	

I motionens syfte instämma:

<i>P. Waldenström.</i>	<i>Enar Sahlin.</i>	<i>A. Göransson.</i>
<i>And. Olsson</i> <i>i Mårdäng.</i>	<i>Nils Hansson.</i>	<i>J. P. Jansson.</i>
<i>Sam. Söderberg.</i>	<i>Carl Sandquist.</i>	<i>P. G. Petersson.</i>
